

Nr. 14 • Januar 2007

Den fælles beslutningsprocedure

Europa-Parlamentets bygning i Strasbourg

Der er mange forskellige beslutningsprocedurer i EU-systemet. Procedurer som ofte er komplicerede og indviklede, men de er centrale for EU-samarbejdet, fordi de handler om magtbalancen mellem EU's institutioner. En af de helt centrale procedurer er den fælles beslutningsprocedure.

Beslutningsproceduren blev indført med Maastrichttraktaten i 1993 og senere "strammet op" med Amsterdamtraktaten i 1999. Den fælles beslutningsprocedure har været med til at styrke Europa-Parlamentets indflydelse væsentligt. Beslutningsproceduren ligestiller nemlig Rådet og Europa-Parlamentet i den forstand, at begge institutioner skal godkende et forslag for, at det kan vedtages. Beslutningsproceduren giver desuden Europa-Parlamentet mulighed for at mødes til direkte forhandlinger med Rådet i et forligsudvalg, hvis der er uenighed om et forslag.

Efter Nice-traktatens ikrafttræden i 2003 anvendes den fælles beslut-

ningsprocedure på ca. 45 samarbejdsområder. Landbrug, fiskeri, handelspolitik samt indirekte skatter- og afgifter er dog ikke underlagt den fælles beslutningsprocedure, men vedtages efter den såkaldte høringsprocedure.

Et forslag kan gennemgå op til tre behandlinger under den fælles beslutningsprocedure. Om den endelige vedtagelse sker allerede under første- eller andenbehandlingen, eller om forslaget også skal igennem en tredjebehandling afhænger af parternes forhandlingsvilje.

Den fælles beslutningsprocedure fungerer på følgende måde:

Førstebehandling (ingen tidsfrist)

Kommissionen fremsætter et lovforslag. Europa-Parlamentet vedtager en udtalelse. Udtalelsen vedtages med almindeligt flertal af de afgivne stemmer (i modsætning til absolut flertal som nævnt i forbindelse med andenbehand-

lingen). Udtalelsen indeholder normalt ændringsforslag fra Parlamentet. Rådet kan derefter vedtage forslaget med kvalificeret flertal og gøre det til lov enten hvis:

- Rådet ligesom Parlamentet kan acceptere Kommissionens forslag, som det er fremsat
eller
- Rådet støtter alle Europa-Parlamentets ændringsforslag

Rådet kan dog også vælge at vedtage en ændret tekst i form af en såkaldt

Den fælles beslutningsprocedure

Den fælles beslutningsprocedure er beskrevet i artikel 251 i EF-traktaten, men proceduren er ikke tildelt noget egentligt navn i denne bestemmelse. På dansk anvendes en række forskellige navne om proceduren: co-decisionsproceduren, proceduren for fælles beslutningstagning, medbestemmelsesproceduren, forligsproceduren og den fælles beslutningsprocedure.

»fælles holdning«, hvis Rådet ikke mener, at Kommissionens forslag kan vedtages i den foreliggende form.

Rådets fælles holdning meddeles Parlamentet, og Rådet giver Parlamentet en udførlig redegørelse for baggrunden for den fælles holdning. Kommissionen skal også redegøre for sin holdning til Rådets vedtagelse.

Andenbehandling (tidsfrist 3 måneder +1)

I anden fase af behandlingen er der tre muligheder

- Retsakten anses for vedtaget, hvis Parlamentet godkender Rådets fælles holdning som den foreligger med et simpelt flertal, eller hvis Parlamentet ikke udtaler sig.
- Parlamentet kan forkaste den fælles holdning med et absolut flertal
- Parlamentet kan vedtage ændringsforslag til den fælles holdning med et absolut flertal, der skal være på mindst 393 af ud af Parlamentets 785 medlemmer. Parlamentets ændringsforslag oversendes til Rådet, der så kan indlede sin andenbehandling. Kommissionen skal udtale sig om Parlamentets ændringsforslag. Rådet kan derefter inden for en frist af tre måneder efter modtagelse af Parlamentets ændringsforslag vedtage forslaget med kvalificeret flertal, hvis alle Parlamentets ændringsforslag kan accepteres. Der kræves dog enstemmig tilslutning i Rådet, hvis Kommissionen afgiver en negativ udtalelse om Parlamentets ændringsforslag.

Forligsudvalget

Hvis Rådet ikke vil acceptere alle Parlamentets ændringsforslag, indkalder formanden for Rådet inden seks uger

Fra forhandlinger i Ministerrådet

(efter aftale med Europa-Parlamentets formand) et forligsudvalg, der skal forsøge at rede trådene ud mellem Rådet og Parlamentet og udarbejde en kompromistekst. Forligsudvalget består af 27 repræsentanter fra medlemslandene – typisk medlemslandenes stedfortrædende EU-ambassadører og 27 medlemmer fra Europa-Parlamentet, samt kommissæren med ansvar for det relevante sagsområde.

Tredjebehandling (tidsfrist 6 uger + 2)

Forligsudvalget har herefter seks uger til at nå frem til enighed om en kompromistekst, der kan finde støtte i

både Rådet og Europa-Parlamentet. Lykkes det at nå til enighed, har Rådet og Europa-Parlamentet seks uger til at vedtage lovforslaget. Ministerrådet træffer som hovedregel beslutning med kvalificeret flertal, mens Europa-Parlamentet skal godkende lovforslaget med et flertal af de afgivne stemmer. Kan enten Rådet eller Europa-Parlamentet derimod ikke godkende lovforslaget inden for tidsfristen på de seks uger, er forslaget automatisk forkastet. Fristerne på tre måneder og seks uger kan forlænges på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ med henholdsvis højst en måned og eller højst to uger.

Eksempel på vedtagelse: direktivet om ligebehandling

I juni 2000 vedtog Kommissionen et direktivforslag om ligebehandling af mænd og kvinder, som efterfølgende blev sendt til Rådet og Europa-Parlamentet i overensstemmelse med reglerne i den fælles beslutningsprocedure. Først i maj 2001 var Europa-Parlamentet klar med ændringsforslag, som blev sendt til Rådet. Ministrene i Rådet besluttede allerede i juni 2001, at de ikke var enige med Parlamentet, og da parterne slet ikke kunne enes, måtte man i februar 2002 indkalde forligsudvalget. Striden handlede blandt andet om en definition af sexchikane og om hvor ofte medlemsstaterne skulle evaluere indsatsen på området. Det lykkedes dog til sidst at finde en løsning, og direktivet blev vedtaget i september 2002. Da havde lovforslaget været undervejs i lidt mere end to år.